

عنوان مقاله:

راهبرد معماری دستکند در توسعه بخش های زیرزمینی خانه های سنتی یزد (مطالعه موردی: زیرزمین های خانه تاریخی محمداسماعیل تاجر شیرازی)

محل انتشار:

پنجمین همایش بین المللی افق های نوین در مهندسی عمران، معماری و شهرسازی (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 15

نویسنده:

آزاده خاکی قصر - استادیار گروه معماری، دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی

خلاصه مقاله:

براساس آنکه یکی از علل استفاده از معماری دستکند، کمترین مداخله با مصالح در زمین و زمینه طرح است سوال آنست که چگونه می توان از راهبرد معماری دستکند با مداخله حداقلی، در احیای بخشهای زیرزمینی خانه های سنتی یزد بهره برد؟ روش تحقیق از حیث هدف، کاربردی و از حیث محتوا بر مشاهدات میدانی و مطالعات کتابخانه ای استوار است. نمونه موردی، خانه محمداسماعیل تاجر شیرازی است که نسبت به همسایگان خود در زمین گودی قرار گرفته است و پی های آن به خاک دج رسیده اند. بر اساس شواهد کانال های عبور تنبوشه ها در هدایت آب، جداره و کف بیشتر اتاق های زیرزمین و سقف یکی از اتاق های زیرزمین، راه پله های منتهی به زیرزمین و راه های منتهی به قنات و چاه ها، دستکند بوده اند. در سه جبهه حیاط، اتاق ها در زیرزمین واقع شده اند و همه به حیاط متصل اند اما کمتر به یکدیگر راه دارند. لذا بخشهای زیادی از زمین در زیرزمین بلااستفاده باقی مانده است. با توجه به اینکه این خانه به منظور اقامتگاه در حال مرمت است، ایجابات زندگی امروز طلب می کند از ظرفیت زیرزمین ها در اقامت در خانه، بیشتر استفاده شود. پیشنهاد بر آن است با توجه به گودی قابل توجه زمین خانه و رسیدن به بستر خاک چیلو، اگر از راهبرد دستکند با توجه به آستانه تحمل سازه بنا برای گسترش زیرزمین ها استفاده شود، می توان از ظرفیت زیرزمین ها و مداخله حداقلی، در تامین فضاهای مورد نیاز جنبی اتاق های زیرزمین و ایجاد کانال های ناکش جدید در زیر حیاط، بهره برد. به نظر می رسد اتخاذ چنین راهبردی سبب احیای شیوه ساخت و احیای زندگی بر مبنای آن شیوه از معماری در بخشهای زیرزمینی خانه هاست. در استفاده از راهبرد دستکند در توسعه زیرزمین های خانه های یزد پس از انجام مطالعات محاسباتی سازه، میدانی و شنیدن نظرات متخصصان، بایستی به تدریج عمل کرد و از هرگونه شتابزدگی پرهیز نمود تا آرام آرام تغییرات در بنا اعمال شود و مجال بررسی و فهم بازخوردهای بنا در برابر این مداخله پیش آید. لذا این امر زمانبر است و بایستی زمان کافی برای آن اختصاص داد. با توجه به فرصت ها و محدودیت هایی که استفاده از این راهبرد در اختیار مخاطبان آن قرار می دهد نمی توان گفت که این راهبرد به طور عام برای تمامی زیرزمین خانه های یزد امکان پذیر و قابل استفاده است بلکه این راهبرد، راهبردی خاص برای برخی خانه هاست که در توسعه زیرزمین ها به آن نیاز دارند.

کلمات کلیدی:

راهبرد معماری دستکند، توسعه زیرزمین، خانه تاریخی محمداسماعیل تاجر شیرازی، احیا، یزد

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1131790>

